

11.4.2022

VN/7522/2022
STM033:00/2022**VÄHIMMÄISPALKKAUKSEN VALVONTAA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISTA KÄSITTELEVÄN JAOSTON KOKOUS 11.4.2022**

Aika 11.4.2022 klo 13.00 – 15.00

Paikka: Teams-etäkokous

Läsnä

Virtanen Jarno	STM, puheenjohtaja
Douglas Inka	STTK, jäsen
Eriksson Aki	Lounais-Suomen aluehallintovirasto, jäsen
Kannisto Miia	Akava, jäsen
Koskinen Timo	SAK, jäsen
Lahti-Leeve Suvi	EK, jäsen
Leinonen Mari	STM, jäsen
Nyyssölä Mikko	EK, jäsen
Rytkönen-Sandberg Atte	Suomen yrittäjät, jäsen
Ylitepsa Johanna	TEM, jäsen
Danner Katja	STM, sihteeri
Ylitöyrä Tanja	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksytään seuraavassa kokouksessa.

Puheenjohtaja arvioi, että alkupuolen kokoukset keskittyvät kehoitusmenettelypuoleen, sillä se vaatii enempi kokousaikaa kuin rikosuoli. Saadun tiedon mukaan oikeusministeriö valmistelee toimeksiantoa ulkopuoliselle selvityshenkilölle rikosuolesta. Toimeksianto toimitetaan tiedoksi jaoston jäsenille. Oikeusministeriön toimeksianto sisältää samoja esityksiä, joita oli sääntelyryhmän raportissa. Selvitys valmistunee vuoden 2022 loppuun, joten valmis raportti ei ehdi tämän työryhmän käytettäväksi. On kuitenkin mahdollista, että keskeneräisestäkin selvityksestä voitaisiin saada jotain tietoa.

2. Palkkavalvonnan tilastoja ja esimerkkejä

Lounais-Suomen aluehallintovirasto (Avi) esitteli muutamia käytännön esimerkkejä, ja muilla oli mahdollisuus esittää kysymyksiä. Avi selosti toimintaohjetta ja kehotusta (valvontalain 13 §) esimerkein havainnollistaen. Toimintaohje voidaan antaa kaikista velvollisuuksien rikkomisista. Kehotuksen käyttö voi tulla kyseeseen vakavammissa tilanteissa niissä asiaryhmissä, joista on säädetty laissa. Nykyisin palkkauksen valvontaa tehdään valvomalla yleissitovien työehtosopimusten noudattamista. Yleissitovien työehtosopimusten noudattamiseen liittyen ei voida antaa kehotusta, koska se ei ole laissa tyhjentäväksi tarkoitettulla listalla niistä asioista, joista kehoitus voidaan antaa.

EK:n mukaan näyttäisi, että työsuojeluviranomaiset joutuvat jo nykyisin ottamaan aika tarkastikin kantaa lain ja työehtosopimusten tulkintaan.

SAK:n mukaan toimintaohjeet vaikuttavat resurssien tuhlaukselta, jos ei ole keinoja ja menettelyä niiden noudattamisen valvomiseksi. SAK näkee tässä paikan lainsäädännön täsmentämiselle.

Avin tapausesimerkit herättivät keskustelua myös ihmiskaupasta, syrjinnästä, uhkasakosta ja millaista yhteistyötä liittojen kanssa tehdään sekä mahdollisen uuteen sääntelyyn sisältyvästä kynnyksestä, rajautuisivatko esimerkiksi vähäiset alipalkkatapaukset pois. Tarvittaessa Avi pyytää työehtosopimuksen tulkinnasta lausunnon sopijaosapuolilta, yleensä kysymyksestä työehtosopimuksen soveltamisalamääräyksestä.

Avi toi myös esiin, että yhdenvertaisuuslain mukaisen syrjinnän havaitsemiseen joudutaan usein käyttämään paljon resursseja.

Suomen Yrittäjät esitti tarkentavia kysymyksiä syrjinnästä ja kaipasi tietoa, kuinka suuri osa tapauksista, syrjintätilanteet pois lukien, korjaantuu toimintaohjeella. Avin mukaan toimintaohjeiden noudattamista ei tehdä järjestelmällistä jälkivalvontaa, joten saatavissa oleva tieto ei kuvaisi tilannetta kattavasti.

3. Työsuojeluviranomaisen toimivallan ulottuvuus

Puheenjohtaja kertoi jäsenille ennakoon jaetun asiakirjan perusteella työsuojeluviranomaisen nykyisen valvontatoimivallan ulottuvuudesta. Koska jaoston toimeksianto kattaa vain työsuojelun valvontalain muuttamisen, toimivalta säilyy nykyisellään.

4. Vähimmäispalkan määräytymisen peruste

Puheenjohtaja kertoi jäsenille ennakoon jaetun asiakirjan perusteella palkan määräytymisestä. Hän toivoi näkemyksiä työehtosopimuksista, sillä palkkajärjestelmien kuvaukset ovat vaihtelevia sen suhteen, mitä on mahdollista lukea mukaan vähimmäispalkkaan.

Puheenjohtaja muistutti, että kehoitusmenettely voi johtaa hallintopäätökseen, jonka yksilöinti on tärkeää. Puheenjohtaja summasi valmistelun haasteina rajanvetoa toimeksiannon ulkopuolelle rajautuviin tulkintariitoihin sekä valvontalain systematiikan säilyttämistä, miten/voidaanko lakiin sisällyttää kulloinkin vaadittava ”korjaustaso”. Puheenjohtaja myös pohti, sisältyykö kehoituskynnyksen määrittämiseen riski, että tarkoituksettomasti joitain tilanteita tulisi suljetuiksi pois. Kehotuskynnystä tulee jollakin tavalla kuvata säännöksessä.

Suomen Yrittäjät näki haasteelliseksi tilanteet, kun ollaan työehtosopimusten sijasta ainoastaan lainsäädännön varassa; mikä on palkan vähimmäistaso, miten se voidaan määrittää. Suomen Yrittäjien mukaan haastavia ovat tilanteet, joissa palkasta on sovittu ja joudutaan arvioimaan, onko sovittu kohtuullista. TSL 10 luvun 2 § kattaa esimerkiksi tilanteita, joissa sovitaan provisiopalkasta. Viranomaisvalvonnan ulottaminen sopimuksen kohtuullisuuden arviointiin ei vaikuta mahdolliselta..

Avi kertoi nykyisestä korjaustasosta ja veloitteen antamiskynnyksestä.

EK toivoi keskustelun edistämiseksi, että tarkasteluun otetaan todellisia tai keksittyjä tapauskuvauksia, joiden pohjalta asioita lähdetäisi hahmottamaan. EK:n mukaan tässä vaiheessa pelkän pykälän ja adjektiivin pohdinta ei riitä.

Suomen Yrittäjät viittasi asiakirjan kohtaan 7 (TSL 2:10, ”perälautasäännös”). Suomen Yrittäjien mukaan vähimmäispalkka on objektiivisesti kuvattu palkka esimerkiksi työehtosopimuksen palkkataulukossa, vähimmäispalkkatasoon on olemassa jotkin kriteerit. Suomen Yrittäjät oli huolissaan, että keskustelusta voisi saada kuvan, että vähimmäispalkka määritellään työntekijäkohtaisesti.

STTK totesi, että olisi pohdittava, miten vähimmäispalkka määräytyy yksilötasolla. STTK:n mukaan olisi tarkasteltava yksilön tulotasoa. STTK:n mukaan olisi outoa, jos tarkastelussa todettaisiin vain työehtosopimuksen alimman tason palkan saaminen. STTK koki vieraaksi, että mentäisi taulukkopalkan mukaan yksilön tilannetta katsomatta.

SAK viittasi STTK:n kommenttiin mainiten, että oikeellisuuteen tulee pyrkiä. SAK:n mukaan yksilöön liittyviä helposti todettavissa olevia seikkoja ovat esimerkiksi koulutus ja työssäoloaika.

Puheenjohtaja toivoi, että keskustelussa päästään eteenpäin laadittavien tapauskuvausten kautta.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00

Jarno Virtanen

puheenjohtaja

Katja Danner

sihteeri